

Z S S S - SINDIKAT UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Ljubljana, 4. marec 2022

PISMO POLITIČNIM STRANKAM PRED VOLITVAMI 2022

Starejši smo s svojim delom, ustvarjanjem prispevali k družbenemu razvoju in napredku. Zato si zaslužimo spoštovanje in ustrezne rešitve, ki bodo zagotavljale, da vstop v pokojnino ne pomeni tudi vstopa v revščino. Odločno nasprotujemo temu, da se demografske spremembe, naraščanje števila starejših v raznih analizah, ki so predvsem povezane z vprašanji vzdržnosti javnih financ, prikazujejo velikokrat kot naravne katastrofe. S tem je potrebno prenehati, saj doseganje višje starosti prebivalstva pomeni civilizacijski dosežek. Staranje ni bolezen, ki bi ga bilo potrebno zdraviti, je obdobje življenja, ki je lahko prav tako bogato ter za celotno družbo koristno in produktivno, če zanj zagotovimo potrebne pogoje.

Slovenija ni revna država in zato je nesprejemljivo, da prebivalci, prebivalke nimajo dostojnih pogojev za življenje, nesprejemljivo je, da so v državni revni zaposleni delavci, delavke, otroci, revni upokojenke, upokojenci, starejši.

V sindikatu upokojencev se združujemo ljudje, ki se zavedamo, da se je potrebno za varovanje in krepitev ustavno opredeljene socialne države, za uresničevanje ciljev in zahtev na področju ekonomskega, gmotnega in socialnega položaja zaposlenih, upokojencev in drugih državljanov, zavzemati in boriti v sindikatu s socialnim dialogom, z medgeneracijskim dialogom.

V obdobju po našem kongresu 2016 smo si prizadevali za odpravo krivic, ki so bile povzročene z zloglasnim Zujfom zaradi ne usklajevanja pokojnin. Po naših številnih zahtevah izraženih v javnih pismih, protestih, obiskih poslanskih skupin, je v januarju 2022 bila končno izvedena zadnja izredna uskladitev pokojnin. Poudariti pa moramo, da so kljub temu upokojenci trajno prizadeti pri višini pokojni zaradi ne usklajevanja v skladu s sistemskim zakonom.

Epidemija covid 19 je zahtevala velik davek predvsem pri starejših, številne, preštevile so bile smrti, omejitve dostopa do zdravstvenih storitev so povzročile in še vedno povzročajo veliko poslabšanje zdravstvenega stanja starejših. Starejši smo bili prizadeti z vrsto diskriminacijskih ukrepov. (zmanjševanje socialnih stikov, ohranjanje socialne distance, prepoved in omejevanje obiskov v domovih za starejše, časovno omejen dostop do trgovin itd.),. Na te smo opozarjali, zahtevali njihovo odpravo. Za mnoge je tudi ustavno sodišče ugotovilo, da so bili neustavni.

Dalmatinova 4, 1000 LJUBLJANA, tel.: (01) 43 41 200, e-mail: sus@sindikat-zsss.si,
https://www.zsss.si/sindikati_zsss/sus/,

Kljub rednemu, izrednemu usklajevanju pokojnin, raznih solidarnostnim dodatkom, mnogo upokojenk, upokojencev živi v revščini, predvsem je veliko revnih samskih upokojenk, vdov. Zagotovljena pokojnina za izpolnjenje zakonske pogoje znaša po zadnjih uskladitvah 653 € , prag revščine znaša 739 € . Varstveni dodatek znaša od 1.3. dalje 198,1 €, saj se je zvišala meja za njegovo upravičenost na 620,18 €, kar je 84 % zneska, ki predstavlja prag revščine. A to ni pravica vseh upokojencev, upokojenk upoštevajoč dohodkovni cenzus, temveč le starejših od 63 (ženske) in 65 (moški) let.

Podražitve energentov, hrane in še nekaterih proizvodov ter inflacije še dodatno slabša ekonomski položaj starejših.

Sprejeti zakon o dolgotrajni oskrbi ne zagotavlja, pravočasne, kakovostne, cenovno dostopne oskrbe v domovih za starejše vsem, ki jo nujno potrebujejo. Ne zagotavlja pravočasne, po kakovosti in obsegu ter cenovni dostopne pomoči na domu. Ne zagotavlja prilagoditve bivalnih pogojev starejšim tako stanovanj kot zgradb, da bi lahko ostali na svojih domovih, da ne bi bili primorani iskati namestitve v domovih za starejše.

Zato vas sprašujemo, kaj boste ukrenili, da bodo upokojenke, upokojenci živeli v dostojnih razmerah. Sprašujemo vas, kaj boste storili, da Evropski steber socialnih pravic ne bo zgolj seznam želja, ampak bo postal udejanjana pravica.

Torej ali boste sprejeli odločitve:

- da bodo sprejete takšne spremembe pokojninskega sistema, ki bodo temeljile na krepitvi javnega obveznega zavarovanja, krepitvi prvega stebra pokojninskega zavarovanja z vključenimi elementi solidarnosti. Pokojnina ni pomoč nemočnim ali miloščina, temveč pravica, pridobljena z delom in plačevanjem prispevkov;
- da bo za vzdržnost pokojninske blagajne poskrbljeno z zvišanjem prispevne stopnje, ki jo plačujejo delodajalci, da bo ta vsaj izenačena s prispevno stopnjo delojemalcev;
- da bo zagotovljena pokojnina za izpolnjene zakonske pogoje v višini zneska praga revščine;
- da bodo do varstvenega dodatka imeli pravico vsi upokojenci, upokojenke ne glede na starost, ne glede na mesto bivanja, da bo ta omejen samo z dohodkovnim cenzusom ter da bo odpravljena dvojnost njegove uveljavitve najprej do višine socialne pomoči, nato pa do cenzusa za varstveni dodatek;
- za spremembo ureditve vdovskih pokojnin in sicer, da se zviša odmerni odstotek za odmero ter da se zviša procent najnižje osnove za odmero vdovske pokojnine; Zagotoviti je treba takšne rešitve, da se po smrti zakonca oziroma partnerja vdovi oziroma vdovcu življenjski standard ne bo bistveno poslabšal (izbira med svojo ali delom pokojnine preminulega zakonca, prejetje dela pokojnine preminulega);

- da bodo vsi odgovorni deležniki tako na področju sistemske ureditve zdravstvenega sistema, sistema zdravstvenega zavarovanja kakor v sistemu izvajanja zdravstvene dejavnosti opravljali svoje naloge, kakor so zapisane v zakonih in raznih dokumentih, da bo prebivalstvo imelo zagotovljene pravočasne, dostopne, kakovostne zdravstvene storitve.;
- da bo sistemsko odpravljena možnost opravljanja dela zaposlenih v javnih zdravstvenih zavodih in hkrati v zasebnih zavodih, odpraviti je potrebno tako imenovane »dvoživke«:
- da se s predlogi zakonskih sprememb ukine dopolnilno zdravstveno zavarovanje in se preneslo v obvezno zdravstveno zavarovanje;
- da se zavarovancem povrnejo stroški, ki jih imajo zaradi nerazumno dolgih čakalnih dob in si morajo potrebno zdravstveno oskrbo zagotoviti pri zdravnikih izven javne mreže ali izven države;
- za spremembe sprejetega zakona o dolgotrajni oskrbi. Zakon mora temeljiti na razvijanju, graditvi javne mreže, ki bo uporabniku zagotovila javne, kvalitetne in prijazne storitve institucionalne oskrbe ter razvejane oblike formalne in strokovne pomoči na domu ne glede na njegove finančne možnosti;
- da cena namestitve v domovih starejših koncesionarjev ne bo vsebovala nadomestil vloženih sredstev koncesionarjev, ampak bodo ta nadomestila bremenila državni proračun;
- da bodo standardi in normativi kakor podlage za določanje cen za opravljanje storitev pomoči na domu poenoteni na ravni države, ter da bo določena najvišja cena, ki jo plačal posameznik na nivoju države ne glede na to, da je pristojnost za pomoč na domu pristojnost lokalnih skupnosti;
- da se bodo sredstva evropskih skladov namenjala tudi za potrebe ljudi, ne pa samo za vlaganja v zgradbe, ceste, mostove in podobno; da se bodo sredstva evropskih skladov lahko namenila tudi za prilagoditve bivalnih pogojev in sicer tako stanovanj kot zgradb. V Sloveniji je več kot 11000 več etažnih zgradb brez dvigal. Mnogim starejšim prebivalcem, prebivalkam, invalidom je tako dostikrat onemogočen izhod iz stanovanj. Z dostopom do stanovanj v višjih nadstropjih imajo težave tudi mlade družine, tudi mlajši invalidi.

V sindikatu upokojencev bomo v okviru priprav na naš kongres imeli razgovore z našimi člani, članicami po vsej državi, kjer jim bomo predstavili vaše odgovore na postavljena vprašanja, ki jih pričakujemo čim prej.

Lep pozdrav!

 Francka Četkovič,
 predsednica SUS

Dalmatinova 4, 1000 LJUBLJANA, tel.: (01) 43 41 200, e-mail: sus@sindikat-zsss.si,
https://www.zsss.si/sindikati_zsss/sus/,